

Горицвіт

Лариса Письменна

Рідний!

Скільки сьогодні сонця — вже справжня весна! І такі веселі очі в людей. Весна! А мені сумно, бо тебе немає з нами. Як затяглося твоє осоружне відрядження. Я не можу без тебе радіти весні. А ти?

Знаєш, я заздрю тобі, бо ти зараз живеш у нашому рідному місті. Хотілося б пройтися тими вузькими немощеними вуличками (чи, може, їх уже заасфальтували?), поблукати у парку (а чи не всох наш старий каштан — пам'ятаєш його?), зазирнути до технікуму... А найдужче хотілося б мені відвідати мого Дмитра Остаповича, дізнатись, як він живе, показати йому нашу Тетянку.

Ти пишеш: маленьким й глухим видалося тобі наше місто. Та й годі? Невже ніщо в ньому тебе не схвилювало? І ще пишеш: "Ніяк не урву часу, щоб зайти нарешті до твого старого буркотуна — надто заплутані справи по ревізії. Дізнався тільки, що він не схотів вийти на пенсію, а й досі викладає у технікумі. Отже, гадаю, не нудьгує, бо є на кого буркотіти".

Ти його завжди недолюбливав. І досі, я знаю, не можеш простити, що він тоді вигнав тебе з двору. "Ноги моєї більше тут не буде!" Що ж, ти міцно дотримуєш свого слова...

Рівно вісім років минуло з того пам'ятного дня, а ніби — вчора...

Ти був таким чубатим, самовпевненим, задерикуватим хлопчиськом? Все тебе не задовольняло: і наше тихе, занадто "провінціальне" місто, і наш скромний фінансовий технікум і особливо перспектива такої буденної неромантичної професії. Ти ж тоді мріяв про автодорожний. Ну що ж, товаришу ревізоре, тепер тобі "автодоріг" вистачає, чи не так?

Я пригадала зараз наш перший день. Він припав на неділю. Пам'ятаєш, ми зранку взяли підручники і вдвох майнули до лісу? Того року саме кінчили технікум, цілісні дні просиджували над підручниками, і зустріч з лісом тієї весни була першою. Він зачарував нас — прозорий, ніжно-зелений... А зозулю пригадуєш? Вона накувала нам дев'яносто вісім років життя. Може, то кувала не одна зозуля? Та хіба не однаково — все віщувало нам щастя.

Спочатку ми сумлінно взялися за підручники. Але ти завжди був такий непосидючий, і незабаром став мені заважати.

— Поглянь, — крикнув ти, вихоплюючи в мене книжку, — що це таке? Галявина просто на очах змінює колір!

Я глянула: все узлісся ніби всипали сонячні бризки — то розквітав горицвіт. Ми бачили, як розкриваються золотаві пелюстки.

Ми забули про. Підручники і весь день проблукали у лісі. Загубили мого конспекта з товарознавства, забули, що голодні і давно пора вертати додому. А як ми соромилися

одне одного! Ти навіть не наважився мене поцілувати. І раділи, що в той день у лісі були тільки ми. І горицвіт.

Аж надвечір я схаменулася, що загубила конспекта. Ми кинулися його шукати, і ти цілком серйозно запевняв, що на тому місці, де лежить "оте занудливе товарознавство", навіть горицвіт має всохнути. Та горицвіт не всох, і конспекта ми не знайшли. Зате я нарвала великий букет цих сонячних квітів і віддала тобі.

Всі кажуть, що ми з тобою — щасливе подружжя. Мабуть, то правда. Але якби спитали — про мій найщасливіший день, я б не вагаючись, сказала: той, весняний, найперший спільний. Хоча він мало не став днем нашої розлуки.

Бо, повертаючися додому, ми посварилися. Знаєш, я й досі не можу повністю простити тобі ту сварку: навіщо ти став ображати Дмитра Остаповича?

— Старий сухар! — кепкував ти. — Не розумію, як ти можеш у нього жити? Я б давно втік світ за очі, аби не чути його скрипучого голосу.

— Як тобі не сором! — сердилась я. — Дмитро Остапович сердечний і щирий. Ти ж його зовсім не знаєш!

— Це я — не знаю? А хіба ж не він щоразу на своїх лекціях заїдає мене нудними повчаннями? "З вас ніколи не буде справжнього фахівця, якщо ви ґрунтовно не вивчите то-ва-ро-знав-ство"... Тьху! Навіть повітря навколо нього шелестить, мов суха трава. Як ти гадаєш, що він сказав би, побачивши ці квіти?

— Що вони хороші.

— Ніколи в світі! Він проскрипів би: "Горицвіт, полатині — адоніс верналіс, збирають ранньою весною, висушують і здають до аптеки, Там з нього виготовляють ліки від серця чи печінки..." Та хіба в нього жива душа? От за що він вліпив мені минулого разу двійку? Та ще й обізвав легковажним жевжиком?

— Бо ти заслужив.

— Ах, ось що? Може, й ти мене вважаєш таким?

— А що ти думаєш? Тільки легковажний жевжик може сміятися з людини, яка дала змогу мені — круглій сироті — закінчити технікум. Ти знаєш, як багато він для мене зробив?

Сварка наша розгорілася і додому ми прийшли ворогами. Зопалу я навіть одняла в тебе свій букет горицвіту.

Ми мовчки стояли на подвір'ї під будиночком Дмитра Остаповича — то була тоді й моя домівка — й не дивилися одне на одного. І коли з дому вийшов він — причина нашої сварки, — ми теж не промовили ні слова.

Він завжди любив мене, мов рідну, і нікому не дозволяв кривдити. Побачивши, яка я збентежена, і який ти наїжачений, він розгнівався й показав тобі на хвіртку.

— Ви помилилися адресою, юначе, ваша квартира он — через вулицю. Тут вам робити нічого.

Ти спалахнув і вискочив з двору, хряснувши хвірткою. "Ноги моєї більше не буде..." А Дмитро Остапович узяв мене за руку.

— Чого ти плачеш, Марійко?

Я висмикнула руку й одвернулась.

— Ну? В чому річ?

— Я... я загубила конспект з товарознавства. А ви мене завтра напевне викличете...

— Неодмінно викличу, ти ж знаєш моє правило. Але ти не тому плачеш, дівчинко.

— Вам цього не зрозуміти, Дмитре Остаповичу, бо ви... — Вперше в житті ворухнулося в мене недобре почуття до нього.

Дмитро Остапович узяв мої квіти.

— Горицвіт, по-латині адоніс. Ти знаєш, що це означає?

— Ні... — "Сухар! Зараз скаже про аптеку".

— Адоніс — красунь юнак, коханий богині любові — Афродіти. Бачиш, з якою чудесною легендою пов'язана назва цієї квітки.

Мені тоді було байдуже і до Адоніса, й до Афродіти. Мені було боляче за себе.

Пригадуєш, як закінчився той вечір? Уже зовсім споночіло, коли ти примчав до мене задиханий і щасливий, і силоміць витяг мене у садок.

— Ти — молодчага, Марійко! Я думав, що ми назавжди посварились. Вирішив — умерти, але не поступитись... Упертий осел! Який же я вдячний тобі за те, що ти зробила!

Я не зрозуміла тоді, за що ти дякував, але не стала допитуватись: ти прийшов, і це було найголовніше. Прийшов і забрав мене до себе. Назавжди.

Зрозуміла те я лише вчора, коли прочитала твого листа: "Сьогодні я бачив дівчаток з великими оберемками горицвіту. І згадав про твій букет горицвіту, що ти тоді поклала на моє вікно".

А знаєш, що я не клала тих квітів? Я навіть не знала, куди вони поділися, гадала, що "сухар" просто викинув їх...

Тому знову прошу тебе: зайди до Дмитра Остаповича, ти *повинен* це зробити! Довідайся, як він живе? Може, він недужий, може, він самотній? Бо ж гордість ніколи не дозволить йому самому про це написати. А ми... які ми буваємо черстві та егоїстичні в своєму щасті...